

מכללת בני-ברק - תכנית השלמה לתואר בוגר בסייעוד

שם הקורס: חשיבה מחקרית

שנת הלימודים: תשע"ב

קוד הקורס: 290.1803.01

שם המרצה: ד"ר חגית פרידמן

מועד: סמסטר ב', יום ב', בין 15:15-13:45

רקע:

הקורס יעסוק במושגים בסיסיים בחשיבה מחקרית ובתכנון מחקרים כמותיים ואיכותניים בסייעוד. במסגרת הקורס יוצגו גישות מקובלות לביצוע מחקרים העוסקים בהיבטים שונים של סיעוד, וכן כלים להבנת הגורמים המשפיעים על החשיבה המחקרית בתחום הסייעוד.

כישורי חשיבה ומחקר הם היכולות הקוגניטיביות המונחות בבסיס העבודה המדעית. בצד הפוטנציאל האישי, זקוק החוקר גם לפרוצדורות, למיומנויות ולכישורים של חשיבה מחקרית שבאמצעותם יוכל להתמודד עם סביבה מדעית דינמית ומשתנה.

הקורס יתמקד בתבניות מחשבה מחקריות שונות, בבדיקת הבסיס ההכרתי של כל תבנית, בהבנת האופי של תיאוריה, דרכי התפתחות תיאוריה, השימוש בתיאוריה בתכנון ובביצוע מחקרים, והיחס בין העולם המחקרי לבין העולם המעשי בסייעוד.

אחים ואחיות מתורגלים היטב בחשיבה קלינית: יודעים לקחת אנמנזה רלוונטית, לאבחן, לטפל ולעקוב אחר המטופלים שלהם. אבל לצורך מחקר, סכימת החשיבה צריכה להיות שונה. גם אם בסופו של דבר מטרת המחקר, בטווח הארוך, היא לשפר את יכולות האבחון והטיפול בחולים, הרי שהמטרה הראשית של כל מחקר היא לענות על שאלת המחקר, ולשם כך על החוקר לעבוד בסכימת חשיבה שממוקדת למחקר.

מטרות הקורס:

- חשיפת התלמידות לעולם המורכב של חשיבה מחקרית באופן כללי, ובסייעוד והתפתחות בפרט.
- היכרות עם הגישות המקובלות לביצוע מחקרים העוסקים בסייעוד.
- רכישת כלים שיאפשרו קריאה ביקורתית של מחקרים מסוגים שונים הנוגעים לעולם הסייעוד.

תכני הקורס:

1. היבטים היסטוריים, פילוסופיים והכרתיים של מחקר, מהות התהליך המחקרי
2. הגורמים הפנימיים המשפיעים על החשיבה מחקרית, בניית הנושא המחקרי
3. הגורמים החיצוניים המשפיעים על החשיבה מחקרית
4. מה היא מציאות? מה היא תאוריה? מה מקומה של תאוריה במחקר? מה מקומו של מחקר בהתפתחות תאוריה?

5. תיאוריות על המדע כשדה מאבק לאינטרסטים אישיים אקדמיים וחברתיים
6. היחס בין מחקר למעשה בסייעוד - האם מחקר רלוונטי לתחום?
7. על תיאוריות ומחקר בהתפתחות – דו קיום של צמיחה
8. אתיקה של מחקר בסייעוד ורפואה

דרך ההוראה:

1. הרצאות,
2. ניתוח ודיון משותף של מקורות נבחרים,

חובות התלמיד:

חובת נוכחות ב- 80% מהשיעורים. בהיעדרות של יותר מ-20% לא תאושר השתתפות במבחן עמידה במטלות אקדמיות - ציון 60 לפחות בכל אחת מהמטלות

מרכיבי הציון:

מבחן מסכם	80% מהציון
ניתוח והצגת מאמר מחקרי על בסיס חומר הלימוד בקורס	20% מהציון

מקורות :

- Banning M. (2006). Nursing research: perspectives on critical thinking. Br J Nurs. 10;15(8):458-61.
- Barnum B (1998). Nursing Theory: Analysis, Application, Evaluation. Lippincott Williams & Wilkins.
- Burns N Grove SK (2007). Understanding nursing research. 4th ed. New Delhi: Elsevier.
- Eichelberger LW (2011). Pioneering nursing theory on the World Wide Web – Evolution of nursing theory on the internet. In Sitzman, K., & Eichelberger, L. W., Understanding the work of nurse theorists: A creative beginning. 2nd Ed. pp.217-226. Sudbury, MA: Jones & Bartlett.
- Godfrey-Smith P (2003). Theory and reality: An introduction to the philosophy of science. Chicago: University of Chicago Press. Parts 4-7 (pp. 57-121 - 1194654).
- Hamer S & Collinson G (1999). Achieving Evidence-Based Practice. Ballière Tindall.
- Jaarsma T & Dassen T (1993). The relationship of nursing theory and research: the state of the art. J Adv Nurs. 18(5):783-7.
- Lucas L (2006). The research game in academic life. The society of research for higher education. Open University Press
- Mantzoukas S (2009). The research evidence published in high impact nursing journals between 2000 and 2006: a quantitative content analysis. Int J Nurs Stud 46(4):479-89.

- Oermann MH Nordstrom CK Wilmes NA Denison D Webb SA Featherston DE Bednarz H Striz P Blair DA Kowalewski K (2008). Dissemination of research in clinical nursing journals. J Clin Nurs. 17(2):149-56.
- Parahoo K (1997). Nursing Research: Principles, Process and Issues. Macmillan.
- Polit H Beck CT (2008). Nursing research. 8th ed. New Delhi: Williams and Wilkins;
- Profetto-McGrath J & Worrell J (2009). Research in nursing. In Kozier & Erb (Eds). Fundamentals of Nursing (2nd Canadian Edition). Toronto: Pearson Education Canada.
- Rizzo PR (1999). Illuminations: The Human Becoming Theory in Practice and Research Jones & Bartlett Learning NLN Press
- Silva MC (1986). Research testing nursing theory: State of the art. Advances in Nursing Science, 9(1); 1-11.
- Watson J (1999). Nursing: human science and human care: a theory of nursing. Jones & Bartlett Learning NLN Press